

ΕΝΑΣ ΡΩΜΑΝΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

Η ΔΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΛΗΣΤΟΥ ΜΑΝΤΡΕΝ

Τ'α έγκλήματα του αρχιληστού. Η μάχης του με τους άστυνομικούς ληστές... χάριν των φτωχών! Η σύλληψής του στο δικαστήριο. Η καυστικές ειρωνείες του. Ψυχραιμος και ευθυμος ως την τελευταία του στιγμή. Η εκτέλεσής του. Τ'α άστεια του στους δημίους, κτλ. κτλ.

ΕΓΓΛΗ οικογένεια αρχιληστών, αυτοί οι Μαντρέν! Η ληστεία άποτελοῦσε γι' αυτούς κάτι σαν οικογενειακή παράδοση! Έχουμε γράψει πολλές φορές μέχρι σήμερα για τον Πέτρο Μαντρέν, τον πιο τρομερό άπ' όλους τους ληστές που φάνηκαν στη Γαλλία στο 1Η' αιώνα. Λιγότερο γνωστός εινε ο αδελφός του Λουδοβίκου. Καί αυτός, όμως, ή δράσι ή πηρξε ένιατική καί πλούσια σε περιπέτειες. Όστόσο, πρέπει να κάνουμε μία διευκρίνισι: Ο Λουδοβίκος Μαντρέν, — ο οποίος γεννήθηκε στα 1725 — δέν ήταν ληστής όπως ο αδελφός του. Έκλεβε, θέβαια καί αυτός — καί σκότωνα σ'ήν ανάγκη. Με τή διαφορά ότι έκλεβε άποκλειστικά τους πλούσιους, διαβέντωντας τόν μεγαλειότερο μέρος των κλοπιμαίων ύπέρ των φτωχών! Οι πιο άσπουδοι έγυρθοι του ήταν οι χωροφυλακες καί οι εθιμοίσι εισπράκτορες, οι όποις καταταρηνούσαν τον πληθυσμό της ύπαιθρου. Χαρακτηριστικό τής νοοτροπίας του Λουδοβίκου Μαντρέν ήταν τόν γεγονός, ότι δεχότανε στη συμμορία του ανθρώπους κυνηγημένους άπό τή δικαιοσύνη έπειδή άνήθηναν να πληρώσουν φόρους ή έπειδή σκότωσαν ένα πλούσιο σε στιγμές άνακατήσεως, άχι όμως καί κοινούς ληστές. Μ' άλλα λόγια, ο Μαντρέν μπορεί να θεωρηθί μάλλον ως ένας ρωμαντικός κοινωνικός επαναστάτης, παρά ως ένας κακοποιός, άδιάφορο άν ή ύπερβολική του άγάπη προς τους φτωχούς τόν έκανε να γίνη καί κλέφτης καί δολοφόνος καί παραχαράκτης άκόμα, προκειμένου να τους φανή χρήσιμος!

Έν πάση περιπτώσει, ή άρχές τής Γαλλίας δέν είχαν κανένα λόγο να εινε ένθουσιασμένοι άπό τήν Ισποτική αυτή δράσι του Μαντρέν. Καί τόν κυνήγησαν άλύπητα. Έτσι ο Μαντρέν άναγκάστηκε να δώσι μάχης έναντίον των όργάνων τής τάξεως καί να χύσι άφθονο αίμα. Παρατρέχουμε όμως δίλες αυτές τις λεπτομέρειες, για να φτάσουμε μία ώρα άρχητερα στη σύλληψη, στη δίκη καί τή θανατική εκτέλεσι του διαβοήτου αυτού αρχιληστού.

Τό Φεβρουάριο του 1755, ύστερ' άπό μία άγρια καταδίωξι, ο Μαντρέν έπεσε τέλος στα χέρια των όργάνων τής τάξεως. Πεντακόσιοι περίπου στρατιώται του βασιλέως είχαν περικυκλώσι τόν σπύτι, στο όποιο κατέφυγε ο αρχιληστής, μαζί με τους ανθρώπους του. Η πολιορκία άστάσε δύο δόλοκληρα μερόνυχτα. Καί ο Μαντρέν δέν παραδόθηκε παρά μονάχα όταν θεσάώθηκε ότι κάθε αντίστασι θα ήταν μάταιη... Οι στρατιώται του βασιλέως, για να έκδικηθούν τόν ιδιοκτήτη, ο όποιος χορηγήσε άσυλο στο ληστή, έβαλαν φωτιά στο σπύτι του, άφου προηγούμενος ύπέβαλαν τή γυναίκα του καί τις κόρες του σε φριχτούς έξευτελισμούς...

Καί ο Μαντρέν ώδηγήθηκε σιδηροδέσιμος στη Βαλεντία, όπου συνεστήθη άμέσως έκτακτο δικαστήριο, άπαρτιζόμενο άπό όλους τους προύχοντες τής περιφέρειας, για να δικάσι τόν έπικίνδυνον αυτόν αρχιληστή, τή μέλη τής συμμορίας του καί έ φ τ α κ ό σ ι ο υ ς άγρότας, κατηγορούμενους ότι είχαν φαηγή κατ' αιρούς κάρσιμοι στό Μαντρέν!

Η περιφήμη αυτή δίκη, μία άπ' τις μεγαλύτερες δίκες του κόσμου έχαρακτηρίσθη «μο κελειό» επό τόν Ροθεοπιέροκ «νάς πληγή τής άνθραπότητος» επό τόν Βολταίρο!

Ο Μαντρέν ήξερε τί είδους τέ-

λος τόν περίμενε. Δέν του έμενε ή παραμικρή άμφιβολία περί αυτό. Όστόσο, δέν έλασε τήν ψυχραιμία του. Άπεναντίας, θα μπορούσε κανείς να πη ότι προκάλεσε μόνος του τήν άσπρη άπόφασι των δικαστών, κοροιδεύοντας τους κατ' ά πρόσωπο. Μερικές άπό τις άπαντήσεις που έδωσε σε διάφορα πρόσωπα κατ' ά τήν διάρκεια τής δίκης του καί τής φυλακίσεως του, θα παραμεινουν ιστορικές. Σας παραθέτουμε τις ώραιότερες άπό αυτές.

Ένώ τόν δίκασαν, ο Μαντρέν έλεπε σε μία στιγμή στον πρόεδρο του δικαστηρίου:

— Πη! Τί άσχημα πού, μυρίζε τόν στόμα σου! Μήπως έφαγες τ'α πόδια σου;...

Καταλαβαίνετε θέβαια τί άίσθησι προκάλεσε ή αυθάδης αυτή φράσι. Άλλ' ίδου καί μερικές άλλες έρωταποκρίσεις, μεταξύ των δικαστών καί του ληστού:

Ε ρ ώ τ η σ ι ς. — Άρνεσαι ότι έκλεψες;

Α π ά ν τ η σ ι ς. — Τό άρνούμαι! Δέν έκλεψα. Ξαναπήρα άπ' πλούστατα πίσω, έκείνα που άνήκαν σ' άλλους!

Ε ρ ώ τ. — Όμολογεις τ'α έγκλήματά σου;

Α π ά ν τ. — Άν όμολογήσετε κ' έσεις τ'α δικά σας, κύριε πρόεδρε!

Ε ρ ώ τ. — Σκότωσες;

Α π ά ν τ. — Σκότωσα, αλλά μονάχα όταν ζητούσανε καί οι άλλοι να με σκοτώσουν...

Η άπόφασι του δικαστηρίου ήταν τέτοια, όπως τήν περίμενε ο αρχιληστής. Ο Μαντρέν καί έφτά σύντροφοί του καταδικάστηκαν να διαμελισθούν ζωντανοί. Στους ύπόλοιπους συμμορίτας του καί προσφόντας του έπεβλήθησαν ποινά ίσοδίων δεσμών ή πολυετούς φυλακίσεως...

— Θέβαις να έξομολογήθηκε; ρώτησε ο πρόεδρος τόν μελλοθάνατο.

— Ναι, άποκρίθηκε ο Μαντρέν γελώντας. Θέλω να έξομολογήθω, αλλά στον ίδιο τόν διάβολο!... Πήγαινε να τόν θρής καί να μόν τόν φέρης!

Μερικές καλόγρηες έπεσεκέθησαν τόν Μαντρέν στο κελλί του για να τόν παρακάλουν να έξομολογήθ, γιατί μονάχα έτσι θα πήγαινε στον Παράδεισο. Ο Μαντρέν, χωρίς να χύσι καιρό, άγκάλιασε μία άπό αυτές τις καλόγρηες, τήν φίλησ καί τής έλεπε:

— Άν ήξερα ότι έπρόκειτο να σε συναντήσω στον Παράδεισο, για να μού κάνης συντροφιά, εγχαρίστωθ θα έξομολογούμι!

Οι δικασταί του έστειλαν κατόπιν ένα παπά για να τόν πείσι να έξομολογήθ.

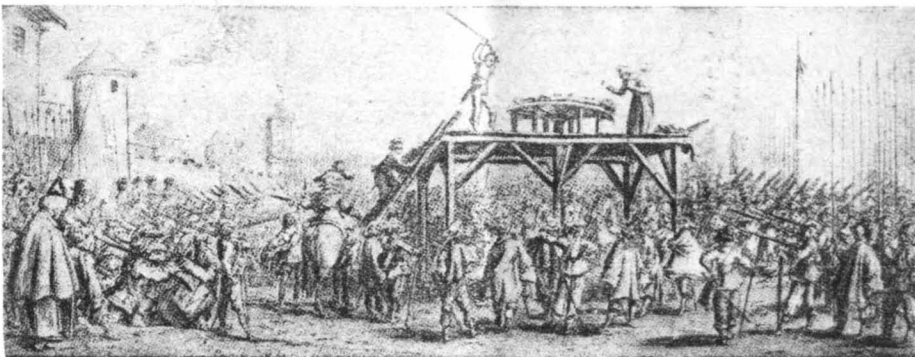
Μόλις όμως ο αρχιληστής είδε μπροστά του τόν Ιερέα — ένα ιερέα έξαιρετικά καλοθρεμένο — τού φώναξε:

— Φύγε άπό μπροστά μου! Μου έμποδίζεις τόν άέρα.

— Συλλογίσου ότι θα ζήσεις σε λίγο στον ούρανό! του άποκρίθηκε ο Ιησοΐτης.

— Ο ούρανος εινε άδειος! Θα προτιμούσα να πάω στην κοιλά σου, ή όποια εινε περισσότερο γεμάτη!... άποκρίθηκε ο άδιόρθωτος λησταρως.

Άπο τις άπαντήσεις αυτές, καταλαβαίνετε τί είδους άνθρωπος ήταν ο Μαντρέν.

Η εκτέλεσις του Μαντρέν

(Γκραβούρ τής έπιγραφής)

... Στις 26 Μαΐου 1755 καί ώ ρ α 7 τόν θρόνυ, ο αρχιληστής ώδηγήθηκε στη κεντρική πλατεία τής Βαλεντίας όπου θα γινόταν ή θανατική εκτέλεσι του. Σ' όλη τή διαδρομή, δέν έκανε τίποτ' άλλο παρά ν' άστειεύει αι με τους δημίους (Η αυτέγεια είν τή σελίδα 957)

ΕΠΙΞΕΙ Σ' ΕΝΑ ΦΙΛΜ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΡΝ ΧΕΪΜΠΡΝ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 916)

νε δχι μονάχα μιά εξαιρετη συνάδελφος, αλλά και μιά φωτεινή διάσωση. Ήν θαυμάσια πρό παντός για τήν άντοχή της σ'ήν έργασία. Ποτέ δέν κουράζεται—ή, τουλάχιστον, δέν τ' δείχνει. Εί- νε και αυτό ένα μεγάλο πρότέρημα...

Εζήτησα να μάθω και τή γνώμη του Σάρλ Μπουαγιέ για τήν Χέιμπρεν. 'Ο μεγάλος αυτός καλλιτέχνης έχει τόν πρώτο ρό- λο στο φιλμ... στο οποίο παίζω κι' εγώ— χωρίς άξιώσεις, βε- βαια, και χωρίς να έχω τήν πρόθεση ν' άμαυρώσω τή δόξα τών λοιπών «συναδέλων» μου...

'Ο Μπουαγιέ δέν μου απέκρυψε ούτε αυτός τόν ένθουσιασμό του για τήν «παρτεζιά» του:

—Ομολογώ ότι, μόλις έμαθα ότι επρόκειτο να παίξω με τήν Κάθρην, δοκίμασα στήν άρχή ένα άσθημα δυσφορίας. Είχα ά- κούστες να λένε τόσα για τόν έλεεινό και δύστροπο χαρακτήρα της. Κι' έξ άλλου πολλοί συνάδελφοι με προειδοποίησαν ότι τό γοητευτικό αυτό πλάσμα θά μ' έκανε να χάσω τήν ύπομονή μου.

«Και όμως, συνέβη ακριβώς τό αντίθετο! 'Από τήν πρώτ' συνάντησί μου με τήν Κάθρην, κατάλαβα ότι είχα απέναντί μου μιά καλή συνάδελφο. 'Η Χέιμπρεν φάνηκε μαζί μου πρόθυμη και περιποιητική. 'Ως καλλιτέχτρια, τήν θεωρώ μεγαλοσύνη. Και νομίζω ότι τό μυστικό τοῦ μεγαλείου της έγκειται στοῦ ότι δέν μένει, ποτέ ίκανοποιημένη από τόν έαυτό της... Και γι' αυτόν ά- κριβώς τόν λόγο, δημιουργεί πάντοτε έργα άριστουρηματικά...»

«Υστερ' από όλα αυτά, θεωρώ περιττόν να σας εκθέσω κι' έ- γώ τις έντυπώσεις μου από τήν έπαφή μου με τήν Κάθρην Χέι- μπρεν. Συμφωνώ άπόλυτως με έλους του έπυρολάσαντας, ότι ή βεντέλια αυτή άποτελεί φαινόμενο δχι μονάχα καλλιτεχνι- κής εϋσυνειδησίας, αλλά και καλωσύνης κι' εϋγενείας!

G. L. GEORGE

Ο ΑΔΑΜΟΣ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 920)

δα, τό σπανάκι.

—Πόσο έχουνε εδω ή πιπεριές.

—'Εξη ή όκά!

—Τά λάχανα;

—Έσσορες και παραπάνω.

—'Α, στήν Κόλασι είνε φτηνότερα. Και τά φασόλια;

—Είκοσι!

—Σ' τήν Κόλασι έχουν δώδεκα μονάχα! Τά πράσσα;

—Έσσορες ή όκά!

—'Α, μπά, μπά! Δέν είν' να ζή κανείς εδω! Πιο φτηνά είνε στήν Κόλασι!... Δέν κάθομαι εγώ δω πέρα!...

Και δίνει μιά θουτιά, χωρίς ούτε «άντιο», ούτε «ευχαριστώ» να πη στον ξεναγό του, και μ'... και δυο στη Κόλασι!...

Σέ λίγο πέθανε ο 'Αδάμος. Μιά σφαίρα σέ μιά διαδήλωση τών εργατών του έργου αούο Λαναρά, που έγινε κατά τής Δη- μαρχίας, τόν θρήκε κατ' όσ κώτους.

Σ' εφτά ήμέρες, κατά σύμπτωση αστασική, όπως τώδε μαν- τέμι ο 'Αδάμος, πέθανε κι' ο πλούσιος!...

'Η συνέχεια τώρα του παρόντος, στήν... Κόλασι και στον Πα- ράδεισο!...

'Εντωμεταξύ, ή Νιάουσσα θρηνεί τό «αγαθό της γέλιο» πο- θ' ασε...

'Αχ! να κατέβαζε ένα άγκιστρι ο 'Αδάμος, από εκεί ψηλά και να τούς ανάσερνε όλους άπάνω στον Παράδεισο και άς τούς έξοχιζε, μακάρι, τά σπυγούνια τους, κι' άς τούς έξοχιζε— Θέ μου, κάνε τό θαύμα σου—και τά καινούργια τους σακκά- κια! ... ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 918)

με. 'Ελα, Φίλ... Πρέπει να σέ παρηγορήσω, να γλυκάνω τόν πόνο σου. Λοιπόν, σύμφωνοι; Άδριο στις πέντε! ... 'Η Μόλλυ σου

Ο ΦΙΑ ΣΤΗ ΜΟΛΛΥ. — «Θάρθω! Ναι! Θάρθω! Δέν έχω πια παρ'ά μονάχα εσένα στον κόσμο... Φίλ»

Ο ΦΙΑ ΣΤΗ ΜΟΛΛΥ (τήν άλλη μέρα στις πέντε). — Έναος να αγαθά τόν έαυτό μου. Ακόμη μιά φορ'ά μ' παράσους. Μά έννοια σου, 'Εχω πάει πια τ'... ένας δολοφόνος! 'Εσύ! 'Εσύ! μ' έκαν'... Είνε φρεκάδες! 'Ο λόρδος Φίλιππο μένει πια παρ'ά να φιντένο σέ συγχώρηση, Μόλ!...

ΣΤΟΥΣ «ΤΑΓΜΕΣ». πέντε ή ώρα, ήπιοκτόνηο μπαν. Τά αίτια του τραγικού

Η ΔΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΟΥ ΛΗΣΤΟΥ ΜΑΝΤΡΕΝ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 945)

μους και τόν Ιερέα, προσπαθώντας συγχρόνως να δώση θάρ- ρους στους συντρόφους του, που θά έξετελεύτουν άμέσως ύστερ' από αυτόν.

Στήν πλατεία, πολύς κόσμος ήταν συγκεντρωμένος γύρω ά- πό μιά μεγάλη εξέδρα στήν όποία είχαμ στήσει τόν «τροχό», τό φριχτό αυτό μηχανήμα θανατικής εκτέλεσης. Τρία τάγματα λογοφóρων ανέλαβαν να επιβάλουν τήν τάξι σέ περίπτωσηί που οί άγρόται—οί φίλοι του Μαντρέν—θά δοκίμαζαν να άποσπá- σουν τόν ευεργέτη και προστάτη τους από τά χέρια τής Δι- καστήνης.

'Ο Μαντρέν ήταν ύπóλπτος. Κρατοόσε στο ένα χέρι ένα κε- ρί. 'Από τό λαϊκό του κρεμότανε μιά έπιγραφή που έλεγε: «'Αρχηγός λαθροπώτων και ληστών, δολοφόνος, ένοχος εσχάτης κροθούσις, παραχαράκτης, διασαλευτής τής δημοσίας τάξεως.»

'Ο ληστής ανέθηκε πρώτος στήν εξέδρα, με σταθερό θά- διασμα.

'Ερριζε ένα θλέμμα γύρω, στο συγκεντρωμένο πλήθος, που παρακολουθούσε θουλό και παγωμένο τή σκνή αυτή και είπε: —Οί νέοι άς παραδειγματισθούν από τό θάνατό μου και άς μη με άκολουθήσουν!

Κατόπι, γύρισε προς τούς δημίους και τούς είπε, με μιά εϋ- γενική ύπόκλησι:

—Νά μη σας καθυστερώ περισσότερο... 'Εχετε πολλή δου- λειά σήμερα... Οί σύντροφοί μου άνυπομονούν να δεχθούν τις περιποιήσεις σας!...

Οί δημιοί τόν έάπλωσαν σ'όν τροχό, πάνω στον όποιο ήταν τοποθετημένες δυο σάνιες σέ σχήμα Χ. Τά άκρα τών ποδιών και τών γεριών του καταδίκου προεζείχαν από τις σάνιες αυ- τές... 'Εθεσαν σέ κίνησι τόν τροχό—και οί σθητοί τών δημίων άρχισαν να χτυπούν με γονιρά ραβδιά τά άκρα του Μαντρέν, συντρίβοντας τά κόκκαλα και μεταβάλλοντας τις σάρκες σέ κόκκινο πολτό!...

Ότ' ένα παράπνο δέν θήνκε από τά χείλη του Μαντρέν, κατά τή διάρκειά του φριχτού αυτού μαρτυρίου...

Τό κανονικό θά ήταν μετά τήν πρώτη αυτή θάσαση, να ά- παυγόνισουν τόν κατάδικο.

Μά ο 'Αντρέν δέν έβουε στους δημίους τήν ευκαιρία αυτήν. Γιατί ξεμύχισε πάνω στον τροχό θυαίζοντας τά δόντια του μες σ'τά χείλη του, για να μη εφωβίση από τόν πόνο, για να φανή άντνας άς τήν τελευταία στιγμή...

'Υστερ' από αυτόν εξετελέσθησαν και οί άλλοι σύντροφοί του κατά τόν ίδιο τόπο...

Και θσαν ο ήλιος άριος να θυαίλει, τά θητό παραμορφω- μένα πτώσασα στοιβάχτηκαν σ' ένα καρποσάκι και μετεσθ- θήσαν—άμορφος σωρός από ματωμένες σάρκες και κοπασμέ- να κόκκαλα—για να πεταντούν σ' ένα λάκκο γεμάτο άσθήση, έξω από τήν πόλι, μακριά από τό νεκροταφείο...

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ ΣΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

'Ο έρωσ άποστρέφεται κάθε τί που δέν είνε έρωσ.

Μ π α λ ζ ά κ

'Ο οδηγός του τυφλού έρωτος είνε ή παραφροσύνη.

Λ α φ ρ ο ν τ ι α ν

'Η φρόνησις κι' ο έρωσ είνε αδύνατον να συμβαδίζου.

Α γ η σ ί λ α ο ς

Μακάριος όποιος δέν δοκίμασε ποτέ του τή γλυκειά άλλα κι' όλεθρία δύναμι τής 'Αγάπης!

Β ο λ τ α ι ρ ο ς

'Αν θέλης να μάθης με τί τρόπο αγαπάει ένας άνδρας τις γυναίκες, φρόντισε ν' άκούσης τί λόγια λέει γι' αυτές.

Π. Σ τ ά λ

Μιά όμορφη γυναίκα είνε Παράδεισος για τά μάτια, Κόλα- σις για τήν ψυχή, και 'Καθαρτήριο» για τό πορτοφόλι!

Ι. Φ ο ν τ ε ν έ λ

Θε!... να σας αγαπούν ή γυναίκες; Πρέπει — τις πιο πολ- υλάχιστον — να κάνετε τό αντίθετο από ότι εσς

Π α ρ ο ι μ ι α Τ ο σ κ α ν ι κ ή

ή μεγάλη έκείνη λείξι, τήν όποία μεταχειρίζον- τε για να προκκαλούν τόν έρωτα, είνε για να ν.

Σ α λ ν τ - Μ π έ θ

«ολονά κάνω τό σιμωφώνησον όλα να κρά- ρα από γυναίκες μεταξύ τους.

Λ ο υ δ ο β ί τ κ ο ς Ι Δ'

α χαρωμένο έλάττωμα τής φώσεσ.

Μ ε λ τ ω ν